

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкы

№ 5 (22214)

2021-рэ ильес

ШЭМБЭТ

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 16

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЭЕ ИИЭП

КЫХАТЫУТЫГЭХЭР ҮКИ
НЭМЫКИ КЬЭБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТЭЦТХАА

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Мэкъумэш хъызмэтыр

Чыгым иуз къыхагъэшынэу

Пхэшхъэ-мышхъэ къэзытырэ чыгхэм язытет, уз къахэхъагъэмэ, ар зынэсыгъэр, узэрээзэштыр «гаджетхэмкэ» зэрагъэшлэн амал Урысюем имэкъумэштышхъэхэм яэ хъущт.

гушонеу зытефэрэ гъехъэги 10-м ыкли 2020-рэ ильесим анахь къахэшыгъэ цыфхэм къатегущиэгъэнэр ары ашц шхъялэу илэр.

АР-м мэкъумэштышхъэ и Министерствэм аш фэдэу игугуу къышашыгъэ Мыекъопэ районым щыпсэурэ Дмитрий Галушкивым. Аш Урысюем ипредприниматель ныбжыкъехэм язэнекъокъоу

блэкигъэ ильесим зэхажэгъагъэм ильенникью «Экологическое предпринимательство» зыфиорэм апэрэ чыпилэршиубытыгъ.

Дмитрий декоративнэ чыгхэм, куандэхэм, нэмикүе къэкирэ зэфэшхъафхэм апиль. Аш фэдэ питомникхэм зыэрэябъэшшомбгүүщтым фэгъэхыгъэ проектэу ыгъэхъазырыгъэм осэ ин къы-

фашыгъ. Тичыпэгъум ильесыбэ хъугъэу гъотыгъое чыг лъэпкъэу «самшил венозеленый» зыфиорэр къегъэклы. Аш игъэтисыкъжхэр Урысюем икъэлэ зэфэшхъафхэм, ары паклошь, іэкъиб къэралхэм, ашыуе гъээхъэх. Ашкэлэ іэпилэгъуу «Мой бизнес» зыфиорэ гупчэм юф зэрэдишлэрэр.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Текноныгъэр къышыдихыгъ

«Адыгея. Повод гордиться» ылоу проект республикэм щырагъэжъагъ. Тисубекткэ мэхъэнэ ин зиэ ыкли уры-

Социальнэ тынхэр къалэтыштых

Хабзэ зэрэхъуугъэу, мэзаем и 1-м къышегъэжъагъэу социальнэ тынхэр, пособиехэр ыкли компенсациехэр индексацые ашыщтых. Мы ильесим ар проценти 4,9-м фэдизын ыльэкынштэу УФ-м юфшэнэймкэ и Министерствэ къигъэхъазырыгъэ унашьом ипроект къышело.

— 2021-рэ ильесим мэзаем и 1-м къышегъэжъагъэу тынхэм, пособиехэм ыкли компенсациехэм яиндексацие икоэффициент 1,049-м фэдизэу агъенэфенэу проектым къышыдыхалъятах. 2020-рэ ильесим уасэу щылагъэхэм къапкырыкъыхээ индекса-

цием икоэффициент къальытагъ, — документым ипроект къыгъу зэхэф тхыгъэм къышело.

Инфляциеу щылэм ельтыгъэу ильес къэс зыхагъахъохэрэм ашыщ мэз къэс ахъщэ тынэу (ЕДВ) аратырэр. Федеральнэ фэгъэкъотэнхэр къызфагъефе-

дэнхэмкэ фитыныгъэ зиэ нэбгырэ миллион 15 фэдизэм ЕДВ-р афэкто. Мыш къыхеубитэх сэкъатныгъэ зиэхэр, ззо зэпэуцужхэм яветранхэр, радиацаем зипсауныгъэ ыгъэфыкуягъэхэр, Советскэ Союзым ыкли Урысюем я Лыхъужь-

хэр ыкли нэмикүе фэгъэкъотэн купхэм ахахъэхэрэр.

Анахь тын ин зэратахэрэр Советскэ Союзым ыкли Урысюем я Лыхъужхъэр архы. Икыгъэ ильесим ар сомэ 65619-м фэдизыгъ.

Индексацие ашыхэрэм ашыщ

мэз къэс атырэ ахъщэ тынхэм ахахъэрэ социальнэ фэл-фэшээ зэхэубытагъэхэр. Ахэр къаклохээ афагъэцакъэх э ахъщэклэ аратых. 2020-рэ ильесим мэзаем и 1-м къышегъэжъагъэу а социальнэ фэл-фэшэхэм ягъэцэклэн пэлхъэрэр сомэ 1155,06-м фэдизыгъ.

Зидунай зыхъожхъэрэр зэрагъэтылыжыщхэм пае аратырэ пособиими мэзаем къышегъэжъагъэу къыххэхъошт. Ар щымылэжъям илахъылхэм Пенсионхэмкэ фондым ареты. Мы уахтэм ар сомэ мини 6-м къехъу.

ГУЗЭЖЬОГҮҮ КҮУЛЫКҮХЭМ ЗЫКЬЫШЬУФАГЬАЗЭ

Ом изытет зыкызыэрэзэблихъугъэм кыхэкыкэ гузэжьогүү күулыкүхэм цыфхэм сакыныгъэ кызхагъэфэнэу зафагъазэ. Ос цынэр зэраторешихъан ыльэкыщым фэш Адыгейим ишьольыр ошэ-дэмышигъэ зыхэль юфхэр кыщыхъунхэ зэрильэцэштымкэ макъэ кыагъэу.

УРЫСЫЕМ ОШЭ-ДЭМЫШЭ ЮФХЭМКЭ И МИНИСТЕРСТВЭ И ГҮЭЮРЫШЭПІЭ ШЬХЬАЛЭУ АР-М ЩЫЛЭМ ШЬУГУ КҮЕГЭКЫЖЫ:

— урамым шьурлыкэ зыхъукэ электрорыктуялэхэм шьунала атешүудз, ос цынэр ахэм апыштыхи зэпитхыгъэхэмэ, гузэжьогүү күулыкүхэм ятелефонхэм шьуватеу;

— шьущагухэм адэт псэолъэшыгъэхэм апйт пкыгъохэр икьюу мыгъэтигъэхэмэ жуугъэтэрэзыжых,

— псым, фабэм, электроэнергием, газым зэлпугъохэр афэхъуягъэхэмэ күулыкүхэм макъэ яжъугъэу;

ошэ-дэмышигъэ юфхэр шьухэфагъэмэ шьузүүтеошт телефонхэр (ылкэ хэлъэл):

«01» в «101» — мэшогъяасэхэм ыкли къэгъэнэжъакохэм языкли номер;

8(8772)56-80-78-рэ — Урысые м ошэ-дэмышигъэ юфхэмкэ и Министерствэ и Гүэюрышэпіэ шьхъаляу АР-м щылэм ицихъяшшэгъэу телефон.

Французыбзэкэ къагъэгушылагъэх

Адыгэ къэралыгъо университетын йэкыбыбзэхэр зыщызэрагъашээр факультетын ия 3-рэ курс ис студенткэхэу Татьяна Клименкэр, Виталия Комаровар ыкли Хъакъэмыйз Данэ зэнэкъоккум хэлэжьагъэх.

«Син de Nol: films russes en français» (Рождественское кино: русские фильмы на французском языке) зыфиорэм мультифильм «Смешарикихэр» французыбзэкэ къагъэгушылагъэхэйгъэх. Зэшхэй Люмьер къыдагъэкыгъэ апэрэ кинор къызагъээльэгъуягъэр ильэсий 125-рэ зэрэхъурэм зэнэкъоккур фээхъыгъягъэ.

Москва дэт къэлэгъэджэ университетын йэкыбыбзэхэр зыщызэрагъашээр институт юфхъабзэм къэцакло фэхъугъ.

Зэнэкъоккум къэралыгъо ит къэлабэмэ ялъыкохэм зыщаушшэгъэ. Москва, Липецк, Пензэ, Псков, Томскэ, Чечэн

ыкли Саха республикэхэм, Адыгейим, нэмькхэм янбжыкэхэр юфхъабзэм хэлэжьагъэх. Студент ыкли къэлэдэжкэкли 180-м ехъумэ зыкыщагъэльэгъуягъ, проект 41-рэ осэшхэм арахыыллагъ.

Зэнэкъоккур лъэнэйкуитфэу зэтэутыгъягъ: чыгыгъом ихыльгаагъ (орэдхэр хэтымэ, геройхэр къызэрэгүүщисэхэрэ шынкээр), зэрэзэрэдээкыжыгъээм идэгъуягъ, къызэрэгүүщисэхэрэр, артистизмэу ахэлтыр ныбжыкэхэм къагъээльэгъуягъ.

Зэнэкъоккум хэлэжьэнхэм фэш тикъэралыгъо къышидэкыгъэ фильмын мультифильмийн таажикии 3 — 7 хурэ пычигъо

къыхахын ыкли ар французыбзэкэ зэрэдээкын пшъэрэильягъ. Адыгэ къэралыгъо университетын щеджэрэ пшъашэхэм «Смешарикихэм» ашыцериу «Куда уходит Старый год» зыфиорэр къахахыгъ. Юфхъабзэм изэфэхъысыжыхэр онлайн шыкылэм тетэу реклокильтэх.

Къызэрэнэфагъэмкэ, АКъУ-м икуп ятлонэрэ чыгылэр къыхыгъ. Я 2-рэ шууашэ зинэ диплом ахэм къафагъэшьошагъ. Французыбзэр языгъашээрэ къэлэгъаджэу Людмила Шапинам джаш фэдэу рэзэнтигъэ тхыль къыфагъэхыгъ.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

Дин мэфэкыр зэрэхагъэунэ- фыкыщтыр

Зэпахырэ узэу коронавирусым Адыгейим зыкызыэрэциэтыгъэм ехъгъэу, Роспотребнадзорым Адыгэ Республикахэмкэ и Гүэюрышэпіэ ишащэу С. А. Завгороднем итэе Иисус Христос зэраумэхыгъэм фэгъэхыгъэ чыристан дин мэфэкырим ихэгъэунэфыкын Мыекъуапэрэ Адыгейимрэ яепархие зэхъокыныгъэхэр фишыгъэх.

— Иисус Христос зэраумэхыгъэм фэгъэхыгъэ чыристан дин мэфэкыр 2021-рэ ильэсийм щылэ мазэм и 18 — 19-м хэдгэунэфыкы зыхъукэ, коронавирусым зимушшомбгууным, цыфхэр жуугъэу зэумыкэнхэм апае зыгъэпскылэхэр амьумэхъынхэр итэе сэлъытэ. Яунэ кыирахырэ псыр чылысхэм ащаумэхъын алъэкыщт, — хигъэунэфыкыгъ Мыекъуапэрэ Адыгейимрэ яархиепископэу Тихон.

Зэпахырэ узхэм замуушшомбгуунымкэ ишцэгээ амалхэр джыдээм чылысхэм ашызэрхъэх: унхэри щагухэри дезинфекции ашыих, нэгүүхъохэр къызфагъэфедэх, метэр пчагъэу чыристанхэм азыфагу дэлхын фаер къыдальтэ.

НЭБГЫРЭ 65-РЭ КЪЫХЭХЬУАГЬ

Щылэ мазэм и 15-м сыхьатыр 10-м ехъулэу зэ-
пахырэ узэу коронавирусир Адыгейим щылсэурэ нэб-
гырэ 12211-мэ къахагъэцэгъ.

Ахэм ашыцэу нэбгырэ 1883-мэ язазх (чэц-зымафэм нэб-
гырэ 65-рэ хэхъуагъ), хъужыгъэр — 10222-рэ (чэц-зымафэм
— 84-рэ), зидунай зыхъожыгъэр нэбгыри 106-рэ (нэбгыртилх
хэхъуагъ).

Зэпахырэ узхэм зыщялээхэрэ госпитальхэм Мыекъуапэ щыц бзыльфыгъэмрэ Джэдже районым щыц хуульфыгъэмрэ ядунаи щахъожыгъ. Лабораторнэ улпъекүнхэм къызэрэгъэлэхъуагъэмкэ, COVID-19-р аш ушхъагу фэхъугъ.

Нэбгырэ 12211-республикэм имуниципалитетхэм ате-
гошагъэу:

- Мыекъуапэ — 4870-рэ,
- Мыекъопэ районыр — 1611-рэ,
- Тэхъутэмийкье районыр — 1511-рэ,
- Кошхэблэ районыр — 971-рэ,
- Красногвардейскэ районыр — 930-рэ,
- Джэдже районыр — 678-рэ,
- Туцожь районыр — 587-рэ,
- Адыгэхъалэ — 562-рэ,
- Шэуджэн районыр — 491-рэ.

Щагу 25-рэ зэтырагъэпсыхъащт

Фэтэрыбэу зэхэт унэ 29-рэ зэзыпхырэ щагу 25-рэ Мыекъупэ щизэтырагъэпсыхъанэу агъэнэфагь. Аш «Шэпхъэшүхэм адиштэрэ къэлэ щылаклэ гъэпсыгъенэр» зыфиорэ федеральнэ программмэй къыдыхэлъяташтэу федеральнэ, шольыр ыкли чыпэ бюджетхэм къахэхыгъэ сомэ миллион 80 пэуагъэхъащт.

Мыекъопэ къэлэ администрацием псэупэ-коммунальнэ хызметымкэ ыкли зэтэгэпсыхъанымкэ и Гээлорышланлэ къизэрещауагъэмкэ, кэлэцныкү джэгуплэхэмрэ спорт псэуальхэмрэ щынэгъончъеу гъэпсыгъэнхэм анахъеу анаэтырагъэштэу.

— Ильеситф хуугъэу фэтэрыбэу зэхэт унэу Мыекъупэ дэтхэм яща-гухэр тэгээкіжыхы. Ioфэу ашызашот-хыщтхэм ягъэнэфэнкэ, гъэцкіжыхынхэр зэрэкштхэмкэ цыфэу ашыпсэ-ухэрэм тызэряупчыжырэр, яшои-гъончъеу гъэпсыгъэнхэм анахъеу шхъяа. Къэлэдэсхэр арытшэштыр къэзийорэри, ящагу зэрэгъэпсыгъэштыр къыхэзыхыхэрэри,

— къыуагъ къалэм имэрэу Андрей Гетмановын.

Унэхэм ачлэсхэм зэлуклэ ашышь, шагур зэрэхыщтэм зэдьтегущыи. Аш шлоигъончъеу къыщауагъэхэр, предложениеу къахыгъэхэр къыдалытээ, мылькоу пэуагъэхъащтэм тельяташтэу, проектыр зэхагъэуцо.

Иэрыфэгъу къэлэ щылаклэ гъэпсыгъэным фэгъэхыгъэ программмэй ипхырышын AP-м и Лышхъяу Кумыл Муратрэ къалэм имэрэу Андрей Гетмановынрэ ашхъякэ анаэ тет. Гъэцкіжыхы Ioфэу агъэнэфагъэхэр 2021-рэ ильесим игъэмафэ ыкли нэс аухынэу ары зэрэштыр.

Мыекъопэ къэлэ администрацием

ипресс-кулыкыу къызэрещауагъэмкэ, гъэу щагу 23-рэ зэтырагъэпсыхъащт. блэкыгъэ 2020-рэ ильесим федеральнэ программмэй къыдыхэлъята-

зэрапхы.

Тхылъхэр аIЭкIагъахъэх

Ioфтхъабзэу «Библиотека на дом» зыфиорэм хахъеу партиеу «Единэ Россием» и Ныбжыкэ гвардие и Волонтер гупчэ хэтхэм зыныбжь хэкштагъэхэу Мыекъупэ щыпсэухэрэр къызыкэльэуу гъэу тхылъхэр Лъэпкъ тхыльеджаплэч чэльхэр аIЭкIагъахъащт.

— Мы Ioфтхъабзэр игъо шылыкъеу щыт ыкли волонтерхэм тафэрэз ныбжь зиэхэм тхыльхэр зэрэлжлахъэхэрэм фэш. Непэ уахътэу тызэрыйтимкэ тхыльеджаплэч иофишлэхэмкэ, ныбжь зиэ тхыльеджэхэмкэ мыр Ioфтхъабзшү, — elo AP-м и Лъэпкъ тхыльеджаплэч иофишлэу Айтекэ Рузанэ.

— Мы Ioфтхъабзэм изэхэшэн блэкыгъэ ильесим тыгъэгъазэм едъэжъяа ыкли ныбжь зиэ тхыльеджэхэу зыкъыт-фэзыгъазхэрэр нахьыбэ хуугъэ. Жанрэ

зэфэшхъафхэмкэ тхыльхэр афэтшэнхэу макъэ къытагъэу. Анахъбэу къызыкэльэуухэрэр краеведением итдел чэль тхыльхэр ары. Мы мафхэм Ныбжыкэ гвардиен хэтхэм щынэгъончъянэм ишапхъэхэр агъэцаклэхэзэ къэлэдэсхэм тхыльхэр афащагъэх. Тхыльым фаехэм Волонтер гупчэ зыкъытагъэзэн фае, — къыуагъ «Единэ Россием и Ныбжыкэ гвардие» и Адыгэ шольыр къутамэ икоординаторэу, Мыекъупэ идепутатэу Бэрзэдж Аснет.

Хыкум приставхэм къаты

Игъом зэrimыгъэцэкIагъэм къыхэкIыкIэ

Красногвардейскэ районным щыпсэурэ хуульфыгъэм иавтомобиль ыгъэфедэн фимитэу унашьо зашым, аш къыкэлъякоу тазыр зытыралхъэ нэуж ары чыфэр къызипщиныжыгъэр.

Мы муниципалитетым щыпсэурэ хуульфыгъэм административнэ хэбзэуко-ныгъэу ышыгъэхэм къапкырыкызэ хыкум пристав-гъэцэклаком Ioф пчагъэ къызэуихыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм къидилытээрэ лъэнэхъохэр зимигъэцаклэкэе аш къыкэлъякоу талъэхытэир, нахь пытагъэ хэлэу эзэргэпшынэштыр хуульфыгъэм гуригъэуагъ.

Ау тазырхэр ежь-ежырэу къызипщиныжыын ыльэхытэир пальяу фагъэнэфагъэм ар шхъадэкыгъ. Аш къыхэкIыкIэ хыкум приставым унашьо ышыгъэ чыфэ зытельным иавтомобилэу ГАЗ 33104-м арест тырильхъанэу, Ioфэу къызэуахыгъэхэм ягъэцаклэн пэхуухэрэ ахъщэр къырагъэпшынэштыр.

Аш ыншээ хуульфыгъэм «зыкъызишэжыгъэр» ыкли чыфэр къызипщиныжыгъэр.

Чыфэ шүтэльымэ игъом зэжкугъэшэнэу зыкъышиффегъазэ хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкыу и Гээлорышланлэу Адыгэим щылэм. Аш фэгъэхыгъэ къэбарым шуущыгъозэнэу е чыфэу шүтэльыр шуущынэштыр шууфаемэ, Гээлорышланлэм иофициальнэ сайтэу <https://r01.fssp.gov.ru> шууихан ыкли амалэу къытырэр къызфэжкугъэфедэн шуулъэкыт.

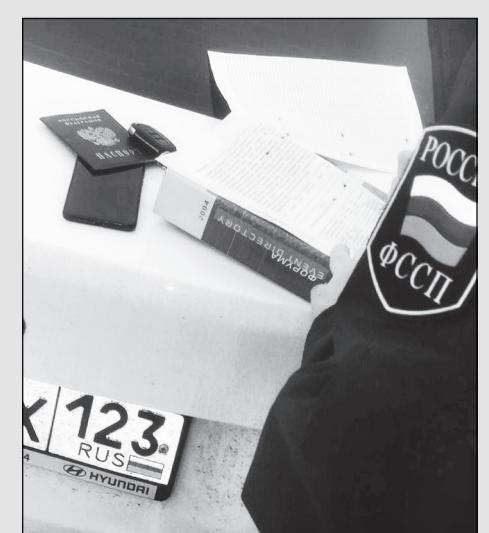
Тазырхэр къыпщиныжыгъ

Теуцожь районным щыпсэурэ хуульфыгъэм гъогурыкыоным ишапхъэхэр пчагъэрэ зэриукыуагъэхэм къыхэкIэ сомэ мин 30-м ехъу зытефэрэ тазыр 28-рэ къытыралхъащт.

Аш епхыгъэу хыкум приставым Ioфхэр къызэуихыгъ, чыфэр къыпщинын зэрэфаемкэ хуульфыгъэм макъэ ригъэуагъ.

Гъогурыкыонир щынэгъончъянэмкэ Къэралыгъю автоинспекцием къытырилхъэгъэ тазырхэм джыри ахэмхъо-нэм фэш машинар зилем чыгфэр къыпщиныжыгъ, ашкэ Ioфир зэфэшыгъэгъэ хуугъэ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкыу и Гээлорышланлэу Адыгэим щылэм ипресс-кулыкыу.

«Ятэ фэдэ ыкъо хъугъэ» аломэ, уегъэгупсэфы, уегъэрэхъаты, дэгъуба «лышу кьошу хэкырэп» адыгэм зыфиорэм хэмүүфэу ятэ плашьэмэ ягьогу дахэу, япэсыгъэу калэр рэклиомэ. Мыр кыидэхъуныртымкии, кьомкии насыпыгъ.

Лыгъэр зэо кьодып зыщызэрхээр, уадыгэныри изакью лыгъешлап, цыфыгъэри лыгъешлап, улымэ, ренэү узэрегъэнэкъокуужбы, ош фэдэмэ укыщамынэнэм пае. Мыш фэдэхэу слъэгъугъэх Иорданиемкэ Шъобрыкъо Хъуснирэ аш ыкью Мунирырэ.

Сэ Шьобрыкъомэ аපэ сазырхыхылпем 1993-рэ ильэсигэ, тиадыгэ хэхэсмэ яшылакэ нахь зыщизгээгэозэн, къебарлотэ шлагъохэу, нэжь-лужь губзыгъэхэу исмэ сакыыкэлтырысын, къапысхырэр тичар сlyи, мазэм ехъурэ сыйкъетынэу Иорданием сыйзэклор арь. Аныбжымэ яльтыгъэу Хъусний, Мунинри зэрэтыгъэ штуашэмэ аацис къабзэхэу, лушхэу, шырытхэу, лыгъэ щимыкIэхэу, яшэнти пытэу зэрэцьтхэр къахэцьтгыг. Джалы аපэ зэрэслэгъутгягъэхэр, джалы нэужыми къызэрэнэгъагъэхэр.

Шъобрикъо нахыжъыр Уадсир адый-
гэ къуаджэм ильэс тюктым ехъурэ-
итхъамэтагь. Аш нэс чылэм зиштагь,
къэлэ тепльэ илэ хъугъэ, къэралыгъом
икъэлэ шъхъаю Амман хагъэхъажыгъ,
ау адыгэхэмкэ джыри зэрэадыгэ гупчэу
къэнагь. Мунири ятэ игъогу рыхкуи,
къэралыгъо къулыкъуш!э ин хъугъэ,
министрэу лэхъягъэ, Иордан парламен-
тый зэп идепутат зэрэхъугъэр, сена-
торэу пачыхъэм ыгъэнэфагъэмэ
ахэтэгъ.

Нэбгырищэу тыысыг — Хүснис, Рози, сэры aloy. Бысымр лыжь зээклэльэу, иинагъэкэ мыльэгэ-мыльханчэу, шырытэу, кызыопплыкэ кылпхырылптырэм фэдэу, мы дунаим щыгүазэу, сыйд щыхъуми, аш гу льетэм фэдагь. Тэц фэдэу адыгэхэр зэрихынгэмэ, ахэртлани зыр хэкүжым кыкыгъэу, адэрхэкс адыгэмэ ашыщэу, зэрыгушыгштхэр мэктэна, бэмэ танэсигт. Къебар гъашгэйхонхэр, хэшыкыл зыфысили, зыфысимыли а пчыхъэм зэхэсхыгъэ. Псэгъубэ куаджэм кырыкыуагъэр, «Ламжыые и Псэгъубэ klyak!» зыфиорэ къэбарыр кызыихэкыгъэр, Стамболи-кылжышхом хэмийфэхэу нэужым ко-щыжыгъэ бжъэдьгүумэ къарыкыуагъэр, зыфиковынхэу, зэрикыжынхэу хүүгъэр, нэмикхэри.

— Тятэжь Псэгүүбэ чыл зыфалорэм дэсигүй, — кыллогатг Хъусни. — Псэгүүбэ чылэр чылэшхоу, кынзэраложырэмкіе, анахь чылэшхоу Адыгейим исыгъээ коимэ аащыц. Псэгүубэм бжъэдигъуи, абдзахи, шапсыгын дэсигүй. Аащекло клоштыри, Klo, зэкэ зэрээзхэсчыщтыгъэм фэдэу къэслион, бзэджашшэ клоштыри, зэуакло клоштыри — зэкэхэм-ки, зэуакло хъазырэу чылэр шынтыгъ

Тэ тунагъоکэ Гъобэкъуае къыхэхъажыгъэмэ ташыщэу ары къызэраложыгъэр. А Псэгъубэм сятэтхэр зэшилплы хьоу дэсыгъэх, яти ялагъ, ятэши ялагъ. Сяташитлы нахынжытлур

Псэгүйбэл кыышыхуугъэх, аш кыиктыжьхи Гъобэкьюае кызызэклюжьхэм, нахынкитлур, сятерэ сяташ анахыкылэмрэ Гъобэкьюае кыышыхуугъэх...

Псэгъубэ коир зэрэшыагъэр хэкужьым щашлэжкырыэн фаеп. Ар къесэзгъялорэр ильэс пшыкүлтф горэм ыпэклэмы тичылэ хъækитly Адыгейим, Бжъэдигыу къикыгъэхэу къыдехъэгъагъэх Сэц нахьыжыгъэх түри. Тыгушылээзэ Псэгъубэр къызыхэсэгъафем, «ащ фэдээ ыцлэу къуаджэ исыгъеу тшлэрэп» къы calvarg.

— Ламжыые и Псэгъубэ klyak! шүү-
лорэба, гүшүүэ хадзэкэ? — сяупчыыгь-

— Тэло, — алыгъ.
— Адэ хэт а Ламжыөр, тыда Псэгүбэү Ламжыө зыдэкіогъагъэр? Ар зэрэштыгъэм ишыхъатыба «Ламжыө и Псэгүбэ klyak!» зэрэшьуюорэ?

— Олахъэ тэрээ дэдэм, — аягай, — ау мыр зэхэтхыгъэу щитэп. Пыль къабарым тышыгъэльзагъэмэ лэгүгъа.

Тятэмэ къаюштыгъэр Ламжыйн ыцлэү зы клаалэ горэм, зы хъаклэш горэм тхъэмэтэхэр щызэхэгүүшүүэхэу, дунаиэр осэу, уаеу, анахь бэлахьэу хъурэ чеш горэм «олахьэ нычэпэ клаалэ горэ дгъо-тигъэемэ Псэгъубэ клон-къеклоjынэу» алоу, алофтэнэу фаехэу пчъэм лутээ зэхихыгъэ. Мыдрем ащ фэдиз гу лъи-мытэу, иакъыли ащ фэшшуашэу щытыгъэти, чылмэ зашшуигъэбыльни, ахэкло-шни, яунэ клоjыни, иш зэттиргъэпсыхни теттихьхи, Псэгъубэ клюи, къеклоjыгъ «Сэ мары Псэгъубэ сыйкуи, сыйкэ-клоjыгъ» ариуагь.

Зыкікілугъэри, зыкікілон фәягъэри ымышіеу, кло, клонышь, къэкіложынен алыаугъэти, ар ығъезціларъ. Зыгорэм клоу зыкікілугъэр ымышіеу е зыфекілугъэр къезымыгъэцакіләрэм «Ламжыые и Псөз гүубә күякіл узэрекілугъэр» непи тәтәтэло. А Ламжыые къезышілжырыр цыфхәри Уадсирым кыдырхажыгъэхәу дәсыгъэхәу ацләхәри кыраштыгъ.

— Етлане ильэс төлкүрэ зауи, бани, зыгъэгумэкыни ямылжжэу, — лъегъэ клюат къэбарьр Хүснүү, — рэхьатэу мэкүү-мэшчими пыльхэу, дахэу лажжэ щысхээз, къэзэргъэтэджыгъэх. А ко щыжын узыр бжъедыгъу закъохэр аргэх къызхэхъягъаэр, адре лъепкъхэми агаанэсгыгъа. Хэт ышшэрэ къэзыушкоблыгъэхэр, къаюжжэу зэхэтхырэмкэ, хуудажхэри (къэлээгъаджэхэр) къахахэштигъ, мы джуртхэр, moy пхуатэхэр айгыхэу юданэхэр, пхъэтетхэр, унальномэ ящыклагъэхэр къырахъяктыхэу аашхэу, чыбритым фырикью. Ахэр къазыхахъэхэкіе, «Сыд ишшүштихэу мыш шүүис, удыкіе шьузщиц быслын мэнхэу арэхэр къышууажэх, аш щылэри, аш щылэри джэнэтим клонэшигъ», къараюштыгъ.

Сыдми, къэтэджыхи, къежъэжынхэй тезүүбытагъэхэр ежьагъэх, къинагъэри къинагъ. Цукук! Э Тлонсэ къалэ нэс ехыгъэх. Зы мэфэ гъогу дэгүү ильэү ало-щыгъэ, тэ тшлэрэп ащ ильыри, Klo, шыснаху шъуш!эн. Ащ къекlyal!эхи, зы тхъамафэ горэм Iусыгъэх, Тыркум къу-хъэр къик!еу къеклофе нэс. Урысын къариуагъэри къыхэслъхан. Тятеш анахыжыым къылжыпэу сэ зэхэсхыгъэ ащ Iусыхэу къухъэм ежэхээ, урын тхъэматэу Тлонсэ къалэ дэсир «хъуль фыгъэхэмк!э сыйкышшувай, гущы!э заулз къышшостонэу сыйфай» ыиу, хъульфыгъэхэр хищихи, къитиуагъ ыоштыгъ «Сыд шъушхъэ зыклемшшувайжъэжыгъэр сыйд шъуихэгъегук!э шъугу римыхыырэр сыйд гукъанэу шъуй!эр, мары шъурэхъат

сыдукбаңын швүндер, маңы швүрхаваңын тызэхахын, тызэхәкі? Мы шыздаклорем шүкілә шъуащэрәп, шьуздаклорем сапем шьуригъялғыхан, псөү шұззәшъонын икъун ижъуптәнәп».

Ятэрэ

къухъэр къылохъэфэ нэс йусыхи, аш-
кыттысхъхи, аш ыуагъэми емыдэхуэу
Истамбол къэклюагъэх. Аш мээз заулэрэ-
дэсыхи, аш къыращыхи, Бэйрут зы-
фалорэм къащэхи, аши мээз зыту горэм
йусыгъэх. Етланэ Шам, Дымышкь зы-
фалорэм къащэхи, аши мэзих-мэзилбэл
горэм тиунагъохэр дэсыгтэхэу ары-
Джулани (Джолан) къэклюжыхи, аш ильээ-
ситlö дэсыхи, тэ тиунагъохэр зыхэты-
гъэхэр мы Джорданым къакlöхи, аш-
лъапсэ щадзыжьбыг.

Бысымыр изакъо гүштіләу щысына
Рози зыгарөхэр көйлөтаптагъ, сәри къы-
сагъэлтагъ, бәмә къактепчагъ, зыпкы-
итәу, упчәм үүж джәуапыр къызэрәкә-
льықлон фаер ыштіләу, къапторәм къыхә-
мью щысығы. Мыш фәдәмә Шапсыгъез
Индрисә «дәүакіл ештә» афилоштыгъ
Хасәхеми танәссыгъ, Йоф һаджи ахәмә-
апылтыба, хәкужым зәрәштыкүи, Уад-
сирым зәрәштыкүи (ащ ихәсашхъез
Рози исекретарыгъ, Хұснини нахъыжъ-
мә якуп ахәтсыгъ), бә джаш фәдәу а-
пчыхъэм тызынәссыгъер. Быслымән-
хөгъегүм ис адигәмә уакыыфәкүягъез
быслымән динимрә адиге хабзәмрә-
язәфыщытықи убләкына, ахәр зәрәзә-
диштәнхә фаем, зыфыззәрәгъзохъун
зәрахәмыйтым тытегущылай. Ащ пығъе-
щағъез хәкужым быслымәнгъәмкіл-
непә изытети, чыләмә мәштихәр ада-
гъеуцожын фаеу Хасәм къеклон!әрә-
нахъыжъэм зәфесмә къызэрәштаорәри
ecluqatъ. Etlanza пызғаъхъожыгъ:

— Тхъамэтэ маф, о уишүшлэгын мыйофымкэ тэшлэ, Пэнэжьыкъуае мэштит зэрэдбэгъоуцорэм тыштыгъуаз, сэри сичылэ ашт пэчыжьэп, зэхэсэхы, цыиф мэ ягопэ дэд, кэлгушүх.

— Олахъэ, тихъакэ, мэштүт къуаджэм дэтымэ мэхъянэ ила пломэ, илэ дэд Тхъэм и Унэ нэхъой чылэм къыретыба. Ары Пэнэжкыкъуа фэдэм мэштүт дэты зыкысшюнгийуагъэр. Аш цыифхэр къэ гушунхэкіи хъун, ау зыгтэуцухэрэм тлэклү лэпэжъажъэ зашы силюшы нахь — зы пхъэшагъэ горэ ымакъэ къыхэх хъагь. — Дидахъукъо Хумэр сэъза клошь, тофым ылъапсэ зэктурэр къымы гъотэу къэклохьи. Нэмүкі тофхэри, кло ахэмэ ягугьу къэсшынэу сыфаеп, аш къыхахъэхэн фае, ау мэштүтм фэгъэх хыгъяэ хъумэр, гупшицы пхэнджи, гуцафэ гори хэлъынэу сыфаеп...

«Тысыкъе зышіләрәм тәджүйкъылы
ышын фаяк» аlobа, тәри зыкъетләтүйкъы-
ным иғъо хүгъэ. Ар бысыымым зыфыххә-
тэгъэпсүм, хабзэм тетэу, нахыбалорә-
тышысымэ зэрэшлөнгөр къыlyагъ

«щүүхэдзахьэ е мэшүүахьэ шъукъэкуя-
гъа?» ыгуи сэмэркъэугү.

— Кло, сыд тшлэн адэ, хъаклэр зыфаер бысымыкіэ хабзэ, — ытуагъ Хъусни, — зышьюләтыжынен шьоюшь, тхъашуугъепсэу непэ садэжь шъукъызэрблегъагъэмкіэ. Тыгу щизеу тыщыбъэсыгъ, хъаклэр, хэкужьым ифэмэбжымэ тэри кыттырихъагъ. Ори, Рози, уихъаклэр кызыэрэсфөпщагъэмкіэ сыпфөраз, Уадсирым лы дэгүбэ ладжи ыдэжь шъуеблэгъапхъэу дэс, ахэмэ сызэрхашуультыгъэмкіэ тхъашуугъепсэу. Тлэклурэ ушылэнэу зэхэсхыгъешь, Тхъэм ыломэ, джыри тызэрэлъэгъун, тызэлуклэн, мы ныом имыхъамели джыри ухэлэн. Клалэмрэ (Мунирэ) орырэ нахь шъузэхахьешь, зыгорэм уигъэгумекы хъумэ, мары Рози ешлэ, тэ тфашлэрэмкіэ зыкъыттебгъафэмэ тигуапэ хъувн...

«Къыозылкырэм къыуело, къыозылорэм къыуелуапэ» ал адигэмэ, арты, нэужым Мунир ятэ мэшыт лофым хильгъярэм нахь ышыхъэ къыреэгъэхит.

— Тятэ зыгъэгумэкъирэр, — ыуягъ,
— Пэнэжъыкъое мэштиым икъебар
шыыпкъе тшIэрэпышь ары. Аухынэу
зыфалогъе уахътэри блэкъыгъ, тефэнэу
къалтытэгъагъэри фэдэ пчыагъекъе
нахыбыбэ хуыгъэ. Доллар минипши-пшы-
күлтфыкъе рытагъэгъажы, минишъэм
хязырэу къынэсигъ. Хъанешъукъо
Дидыхъукъо Хъумэр (Хъабэхъу) ежь
ыльапсекъе пэнэжъыкъуасти, мыш мэ-
штиыр даригъэшыхъе шлоигъуасть, ау
ари хязырэу клагъэгъожыгъян фае.
Тятэ мэштият уасэр арэп зыгъэгумэкъи-
рэр, мэштиым игъэуцун къыхъэ-лыхъэ
зэрэхъурэр ары. Адэ аш нэмыхъ горэхэ-
ри юфым хэтын ыльэкъыщт, ау тышы-
гъуаэл. Алахым и Унэ, сыйд фэдэ
юфи, мылькуи, аужырэм, гупшиси
ехынлагъэр зэкъе къэбзэн фаеу elo
бэга.

Сыкъызыэклојьым, Хъусни зыгъэгум-
кырэм сыкіеупчылгъ, ау сэри джынэс
сызхэмыйтыгъэу, сызхэмымлэжъагъэм
сыдэу хъумэ зэкі щыхъурэр щызэхес-
фыни. Ау спъэгъугъери кызыгурагъэула-
гъери хъазырэу юфхэр ыкі зэрэнагъэ-
сыгъэр ары, бэшко къэнэжыгъэп.
Мунирэ сыфытеожы а зэкі ятэ нигъэ-
сыжынэу сельзэулыгъ, Хъусни къаклоу
ежь ышыхъэкі мазэ горэм ахэтыгъэмэ,
зэкі зэрэуухын пльэкыщыр гурызгъэ-
лиагъ. Мыщ dakloy ар иушхъагъую
хэкужыыми къэклон, ятэ плашъэмэ ячы-

ЫІКЪОРЭ

гүи зэригъэлъэгүн, гъобэкьюаешьь, зыщыфаем нэдгээсын, къэдгээсыжын, щыдгъэхъаклэн ecliyarg.

Тхъэм зэрионён гъэмэфэ дахэү Лы-
бзыу Хыисэ игүүсэу Хүснү къэкlyага.
Хыисэ иклалэ хэкум щеджэнэу къэкlyа-
гъэу, Черемушкэм униту хьоу квартирэ-
щырилэти, ашт къыщууцугъэх. Зы чөхъя-
пээ зэбгъэлымэ, адрам сэ сыйчыпсэу-
щтыгъэти, ашт тыщызэрэгтотыжыгъ.
Мэфэл тесымыгъашау хабзэм тетэү
къезгъэблагъэхи схъэкlyагъэх, сыйдигуун
ежххэмкээ сыйзэрэбисымыр, сыйд фэдэ
лофки сыйзэрэхгъырэир яслыагъ.

Аузықтыстыраалтықы алоzэ, зытхъамафә горәм такси аубытыймә, Пәнәжкыкъуае клохэу, къэклохъэу, хүрэ-шлэрәр зәргағашшәу гъогу тетышъэх. Сэ пчыхъе къес пломи хүненү сахехъе е садәжъ къесәгъеблагъэхшь, тыщесы, ау къэбар силағъеп. Етланә Лыбызыу Даутә сылуклагъэу хүрәм си-шигъэгъозагъэти, Ioшшапәм мәзэ отпушк къайысхи, пчедыжым ыщи-дәкүхәрә уахтэм салтыухы, джащ къыщыублагъэу онәтемыхъу а мәзэ Іәп-цыпәм мафә къес Пәнәжкыкъуае сщағъэх, къесщәжыгъэх.

Сыда къэбарым Къыхъэ-лыхъэ заб-
гъашын, зэкэргэ рагъекүжьи, чылэри
къызхэшхъожьи, йухъэпі-лукыпілехэр
зэклаукъэбзэжьихи, «джы шүукъебла-
гъэм» Йофыр къынэсыгъ. Тэри къагъэ-
нэфэгъэ уахътэм теклонлэн фаети,
Гъобэкьюае тыкъыдьрыкылу (мыщ ыпэки
заулэрэ тыкъэклиягъэу, лыхэр щахъэкл-
гъехэу ѿтыгъ), къоджэ ефэнд лы-
губзыгъэу Стлашь Рэщыдэ къыздидгээ-
тысихи, Пэнэжьыкьюае тыкъэклиягъ.
Чылэми, адэр бжъэдыгъу чылэу къегъэ-
тысэкигъэхэми зи къатенагъэп, цыфыр
йумыфэжъэу йут, нэжь-ижъи, клали,
бзыльфыгъэхэри мэштиг йупэм къын-
блэкъихи, урамым къынэсыгъэх, мин-
заулэ къеклонлагъэу къытщыхъуль. Мэштиг
йупэм дэжь нэбгыре зыбгыупши горэ
тефэнэу лъэгапі мыин горэ агъэлаагъэ-
ти, аш тхаматэхэр дэклюгъэх, Шъо-
брыйко лыжъыри дашэягъ.

Етланэ кырагъажы, лыжырэ бзылтыгъэ хеклотагъэрэ чылэ хамынэу зэкэмэ къарыкыгъэмэ гүшүйэ аратыгъ, къуаджэмкіэ мэштийм имэхъянэ къайомэ, зым зыр нахь гум еклоу, гурьыгъэфабэу къэгүшүйэхэмэ, а зэкэмэ Шьобрыкъо Хъусни игупыкі пае Тхъэ фельзухэмэ, дахэ раюзэ гүшүйэ нэпци хэмийльэу зэрэфэрразэхэр къайагъ. Ахэмэ ауж ежь Хъусни гүшүйэ ратыгъ. Мы лыжъ зэхэуштьэй, зэктоцыль шэн пытэу, тэлкүн нэгүүцүшьо теплэйу кытыхъущыгъэм ыуушшэ къэхъублэблагъ, благъэу саклэрьтгъэти, уятэпсымэ нэку-нэпс хъугъэу къысщыхъугъ, игүшүйэ фызэклемынгъяау тэлкүрэ щитыгъ.

— Мы мэштыр сэ сакырхильханы шыншын, лурдын Уадсир схыхыжын эз арэл зыкязгээшыгээр, — мэктэ рэхэт-кэ кыныуаг Хүснүү, ау зэрэгумэкырьэр кыыхэштиштэгээ. — Сэ тягэжкэм ячыгыг, тичигыг Ыашу Тхъэр зишошь хүрээмэ ягупсэфыгынэу Тхъэм и Унэ изгьеүцоцо сшлонгыуагь. Сэ сшлагъэмкэ сырызар, шьукъыисфэрэзэмэ, сида нэмыхыкэ рэзэнгыгэ сыйтыхъужын, Тхъэм щылэкэлешу кышьует. Дахэу шьукъыиспэгъокыгь, мыш фэдизэу сферэшнууагьэр сэ кын-стефэрэп, сшлагъэмэ, зыфэсшлагъэр Тхъэр ары, шьоры, унэ мафэ Тхъэм шьуфишын...

Гъогу тыкъызытехъажым, лыжъыр
пчагъэрэ тхъеуягъэ:

— Ярэби, мы цыфмэ дахэу къауагъэм сыгу ыгъэткіопкіи, къэслонэү щитыгъэр сшуигъэкоди, тэрэзэу сыкъэгүштилэнэу хуьгъэп. Мыш фэдэ егашлэм къысэххуялгагъэп — дахэм сиғэппльэхъугь. Олахъэ цыиф лашуҳэм мы ти-хэкужь исхэр, тидэгъу дэим бэджэ

шъхъарækышъ, сипало сцыфэжкырэп. Егъашэм сцыгъупшэжкынэп непэ сызхэтыгъэр...

Хъуснирэ Хысэрэ Иорднием яклохьбыро уахтий къэсыгт, арты, зэмыхэр джыри къушхъэм дэсчыжыных слий, Хъымыщкэй сщаgъэх. Чылэм уз-щыдахъэрэм исэмэгукл Шхъэгощ кэй ныбэм узеклурэм пэсэрэ адигэмэ агъетысхъэгъаgу къужж чыгышхоу нэпкъышхъэм тэтым дэжж тыкыщыуцгъ, йани къэдгъэшыгт. Ащ тызыпэкыклэ тытезеклухъэу, псы нэпкъыр икхъялпэклэ тиклыаплэу мэфэныкъо фэдиз къышыдгъэкlyагъ. Тыкыыдэктайжын зэхъум, Хъусни ылехэр ыкыбыклэ щагъэхэу къырикlyкл-рикlyкlyижьеу нэпкъышхъэм теуцуагъ. Зи tlyагъэп, етланэ ежж къязэрэшажы хэшатыккы къыlyагъ:

— Ярэб, мы тятэхэр сыйд емьн къезыхыжъягъялхэр мыш фэдэ джэнэт чып! Пчъэмкэ укырафымэ, шхъянгъупчъэмкэ уашуихъажыими мыш фэдэм екощык! Хаа?!

Сэ сыйкъэклюжын cloрәп, згъешләштыр згъешләгъахә, ар клаleмә яloф, ау, олахъә, сэ спъакъомә сахыыфә сыйкъеклюнкә Адылжа Түлем хүштүр илоф

Ау джаш нахыбырэ Шъобрыкъо
Хъусни хэкужьым къеклоjыныэу хъугъэп,
ау ыцэ дахэkъ цыфмэ къахнагъ.
Пэнэжыкъуаэ щигъэуцугъэ мэщтыим
Хъусни нэмаз щимышыжьыгъэми, Мун-
ир къакло къэс ащ мыклоу хъугъэп,
яклалэ фэдэу чылэр къыпгэтьокъыщтыгъэ.
Зыфэнкъохэр зэригъашэштыгъэ, адээ-
пыштыгъэ, ар етланы къеклоjогъэ-къэ-
мыклоуцам, елхунчлал эл

Пачыыхъэу Хъусен идунае зехъожьым, къэрал зэфэшхъафмэ къарыкылгъэхэу адыгэ нэбгыришьэ фэдиз тыхъоутхъаусыхакло Иорданием тыклогъяг. Аще Сирием ылъэныкъоклэ цыфхэр игүусэү Мунирэ къыщытпэгъокыгъ, хэгъэрэй тфэхъугъ, зэ къыттеплъэхъукалыгъэп. Адыгэ къэкъуагъэхэмкэ нэбгыришьтыхъоу пачыыхъэ клалэу къытхъэгъэ Абдэлла дэжь тычщаагъ, тапэ Мунирэ итыгъ. Мыщ фэдиз адыгэ зэрихъылга тээу адыгэ юф тыщытмыгушыгъэу тышэхэкъижыныя, Амман Хасэми, Уадсир Хасэми зэлуклэхэр игъэктотыгъэу ашы-къуагъэх, Мунири ренэу тигъусагъ.

Джаущтэу Мунир хъаклэкэл бэлэх хыгь, хэкужьым иктыгьэу зыгорэ Иорданием клогъахэмэ «еблаг» римыюу иштигьу-пластэ үумыфагьэу ыгъэлжжээ щигьгээп. Ятэ сиззихъэклэгэе унэр пэмычхыгьэу адыгэр зыщыбэ хъэблэх дахэм Мунир хэсигь. Клэй ныбэ куод зэгорэм псыр дизэу къулэджэ хьоо-пщаа оу щигьгээм инэпкьышхэе узэпрырь плымэ мээ гъэклыгь дахэр нэм къяа клауцуу, ежь фэдэу унэ хэлэтигьи бэрчэт щигъэуцугьэу щигсэушгээгээ. Тэр имыхамел щигтшхыгь. Ядэжь тызэрихъяа гьэм тетэу ибын дахэ тапэки таужкыл къачьыхъэу, алы тыраггээтысханын фэдэу кытпэгъокыгьэх. Ишхъэггусын Уазиррэ ежыррэ клаэлитлурэ пшъэшшийн тлурэ зэдаплуу, Анзори, Зиуари, Сина миси, Динамиси гъэсагъэхэу, Иэдээх ахэльгээ, адыгагьэм щымыклэхэу агъээс сагъэх, ташыгушлукыгь.

Ежъ хэкүжхым нахыбэм кызыкыс щыгыэр бжыхъэр ары, чьэпьюгу мэз дахэм икъихъагъу тыригъафэштыгъэ

бытынхэ фае. Адыгэм гъот илэ хъумэ, илоф нахь пылъын ылъэкыщт, зимы́эм яни фэхъак!эжъырэп ныла, арэу зыхъукэ, сыд фэдэ lofкki тизэлхъыныгъэ нахь тымыгъэпытэ хъущтэп. Мышкэ адигэ тхъаматэу, пащү къытхэкъыхэрэм — орэдепутат, орэсенатор, орэминистр, сэшла, ар хэгъэгоу зэрысыми ельтыгъэп, «сэсиоф зэтетэрзагъэ» амьлоу хэккужымкэ пльэнхэ фае...

Тэрэз лыйм зыфиорэр, ау нахьыбэм адигэү зэшлокл зилэр илэм шъхьапыры-пльян ыльэкайрэп е фааеп, зимылэм зыгорэ ышшэ шийгүү шъхьеа, фырикью-рэп. Адыгэ Хасэхэр лъэпкыир зэрыс хэгъэгумэ аццээхацжыгъэх, Дунээ Хаси тил, адыгэ академикхэри зэхэхя-гъэх, ау яшхъал хъаджыгъэ тэрэз Кыы-кітэктүрэп. А Мунирэ зыфиорэм тэрийн бэрэ тегупшысагъэу щитыгъ, тиепллы-кіхэр зэрэзэтэфагъэм елтытыгъэу, мэфэл тетымыгъашшэу тыкызызклоjым, нэгбүрэ заулэ тывэупчыжынэу тывээ-lyklalg. Сыд фэдэх хэгъэгую адыгэ ээрыси якъэралыгъо Парламентмэ ядепутат-хэр, сенаторхэр, министрэхэр, мыхэмэ афэдэу ыпеклэ мы юфыр зезыхъэштыгъэхэу джы Іэнатлэр зыгъэтыльжыгъэхэхэри хэтихэу, мыдлыкэ Адыгейим, Къэ-бертаэм, Инджыджым я Парламентмэ ахэт адыгэ депутатхэри хэшагъэхэу зын дунээ адыгэ Ассоциацие зэхэцгэйнэмэ игъо хъугъэу къеклонлагъэмэ аш щаут-хъабзыгъ.

А уаҳътэм тифэу Амман адигабзэр یәкыбы адигэмэ аулыным пае шілдээн фаем шеусэнху Дунәе конференциес зәхащети, тықыуағь. Кытпэгъокыъэмэ Мунир ахэтыгъети проектыр естьғы, ежин мәфәл тыримыгъашшәу кысытыжыгъы. «Elonlanә иләп, мыш адигэмкә шілдээн шхо ил, — ыуағь, — сый фәдә хыльть кыстыштыульхъәми, сыхъазыр». Зәфәсым үүж сыйкани, Ассоциацием илофмә апае хәгъәгум итхаматэмә тахәхъягъ. Апә Иорданием и Парламент испикер дәжы тықыуағь, культурэмкә министрәу адигә бзыльғығъез Бакир (Нэгор) тыйдәгүштиягъ, аш үүж Урысыем и Лыкю дәжь тықыу, иофым ари щыдъәгъозагъ. Зәкіеми кың-дырагъештагъ. Етланә Иорданием иден-татыгъәхәми, исенаторыгъәхәми адигәу ахэтмә талықлағь.

аҳетмэ тағуқлаш. Аш үүж шышхъэр Шамкэ дгүзагьэ. Хъурмэ Хъесан Дамаскэ сицагъ, макъе аригъэлгүй эштигъэти, Адыгэ Хасэм иунэ цыфхэр чэмынфэжхэу къыщы-зэрэугоңгъ, чэштигү нэс тызэхэмь-къыжышишоу тызэхэсигъ. Сириен и Парламент хэт адигэ бзыльфыгъэ ныбжыккэ Шорэ Невин тыдэгүштэгъ, ари къылгочулаш.

«Ос мыжкурыре охътэ къэмисырэ щыл» зэралоу, Адыгэ Республикин и Мафэ төфөу адыгэ лъэрыйхээр Мыекъуа-да къышызырэгүйнгях.

Джаущтю *лофышур шүкілә* гъоугу төхьагъ, къэнэжыгъагъе закъор Ассоциаціер Урысыем юстициемкілә и Министерствѣ ыланә къықылдзэжкынәу арь. Ау... тхыльхэр благъэкыгъэхәп, енэгүягъо *Іәкілб лофхэм* алтыпильэрэ къулукъум ар ыпкъ къыкыгъэкілә. Ау хъулье шылдкъар яушъхагъу хаты къыуилон.

— Едгъэжъагъэр къэтэжкугъэзүүцун фэягъэл, — къысэгынг Мунир къэбар зесэгэйлум. — Миш фэдиз цыфэу дгээгүгъагъэмэ, кэдгээгүшүгъэмэ, дгээгүшхуагъэмэ хүүрэп тлоньшиг тахэкъижыщ ара? Хэт шлотэрэзыми, сэ сшлотэрэзээп. Благъа, чыжъа, мы гупшысэм къынгъэзэжыщ, тэ тыхэтми, тыхэмитми, дунаири мыш фэдэв *klo* зэпьтыщтэл. Арышь, етщэжъагъэр гьогу къытетэшүүмыгъан, шьуегупшиг, сэри сегупшигэцт. Шъуфааем мы *Io*фыр Иорданием ёшгээпьсыщт. *Klo*, бжыхъэм сыйкъакломэ ыклэцэлдээ сийн.

Ау бжыххэр къэсыным пае къимафи, гъатхи, гъэмәфи зэпыпчынхэ фае, ежь Мунир къимафэм къыхэкъыжыгъэп... Ау игуушысэ къытфыцинарг. Хэт джы бжымым къашуултыр?

Мыры якъэбар ятэрэ ыкъорэ. Ялоф дахэ, Тхъэм ыломэ, яльфыгъэмэ лъагъэ-клотэн, Шъобрыкъо ллакъом иджэнъыкъо машшо къафиухъумэн.

Сакъыныгъэ къызхэжъугъаф!

Ом изытет къызэрэучыыгъэм имызакъоу, урамхэм осир къызэрратырильхагъэм (анахъеу районхэм) къыхэкіэу Адыгейм и Къэралыгъо автоинспекции гъогум нахъ щысакъынхэу водительхэм зафегъазэ.

Нахъ пасэу шункI къызэрэхъурэм дакъоу, республикэм чыпIэ-чыпIеу гъогухэр лумыл щэхъух. Ащ пае блэгъашэу уапэ ит машинэм уекуалэ хъущтэп, узэречъэрэм ильешыгъэ нахъ къышыгъэкіэн фае. Мыш фэдэ уахътэм зеклокI къулайныгъэр къэбгъэльэгъонзу, ошIэ-дэ-мышэу автомобилыр къэбгъеу-цууну щытэп.

Зыщышьумыгъэгъупш, гъогур

лумыл зыхъукI хъугъэ-шагъэ ухэфэнэм ишынааго къызэрэу-цурэр.

Общественнэ транспортыр къызыщыуцурэ чыпIэхэм, гъогу зэхэкыпIэхэу машинабэ зыщыклохэрэм ыкIи нэфрыгу-зэхэм апашихъэ анахъеу сакъынгъэ къызыхъежъугъаф!

Водительхэм ямызакъоу, лъэрсрикохэм мы лъэхъаным анахъеу ягультыэ агъэорышэн

фае. Машинэхэр зэрыклохэрэ

гъогур зэпышучы зыхъукI бгуу

пстэумки зышуплъых. Шъуи-

гъохэр ахэшъульханеу зыщы-
шумыгъэгъупш!

Электричество ратыгъ

Адыгэ электрическэ сетьхэм яэлектрикхэм Мыекуапэ щагъэуцурэ къэгъэльэгъон комплексэу «Национальная Золотая кладовая» зыфиорэр электричествэм икъекуапIэхэм апашиагъ.

— Ащ пае лъэхъаным иша-
пхъэхэм адиштэу гъэпсыгъэ
трансформатор киловольт-ампер
250-рэ куачэ илэу дгъеуцугъэ,
киловольти 110-рэ зыкочэ
подстанциеу «Северная» зы-
фиорэм къикIэу kyanlэ дгъэ-
псыгъэ, — къыуагъ «Россети
Кубань» и Адыгэ шъолъир
кутамэ ипащэу Рустам Маг-
деевым.

Комплексэу зигугуу къэтшы-
рэр дунаим щызэлъашIэрэ
ювелирэу ыкIи IешашIеу Еутых
Асе ипроектэу щыт, зэрэгэпсы-
гъэштэр къэзыгушысыгъэри
ары. Мыекъопэ къэлэ паркым
псэуальэр щагъеуц. Аухэу
затлупщыкIэ, ащ чэхъаштхэм
мастерым илэшлагъэхэм анэмы-
кIеуи, ащ тоф зыщишIэхэрэри,
ювелирнэ псэуальэр зери-

шыхъэрэри щальэгъунхэ амал
ялэшт. Ащ пае гучыр зыщагъэ-
тIклурэ хъаку щагъеуц. Джаш
фэдэу пкыгъоу щашыгъэхэр
зыщыуагъэкырэ щапIэхэри
хэтштых.

Мы уахътэм зэпахыре узым
зимушумбуным пае гүнэп-
кэ гъэнэфагъэхэр зэрэшыIэхэр
къыдэлъятаагъэу, «Россети Ку-
бань» и Адыгэ шъолъир къутамэ
пэлдэгъэ шыкIэм тетэу иофф-
шэн лъегъэкIуатэ. Электриче-
ствэм епхыгъэ фэлэ-фашэ зи-
шыкIагъэм интернет нэкүгбьюу
«Портал-тп.рф» зыфиорэр
ыгъэфедэнэшь, ашкIэ лъэу
тхылтыр къытын ылъэкIыщ.
Джащ фэдэу улчIэ зиIэр е Iэ-
пылэгъу зищыкIагъэр мы теле-
фонымкIэ къытеоми хъущт:
8.800-220-0-220.

ЩыIэнныгъэм лъэуж дахэ щыпхырищыгъ

*Цыфыр пиIэу, ишиIэнныгъэ къырыкIуа-
гъэм ущыгъуазэ зыхъукIэ, ишиIукIэ уемы-
пльын пльэкIирэп. Ащ ициIифыиIугъэ
бэрэ зэхэпхыгъэу щитмэ, угукIэ уфэрэзэу,
ищитхъу джыри лъыбгъэкIуатэмэ пиIо-
игъоу охъу.*

Непэ зигугуу къэсшымэ сшоиогъо лэжъэкIо хвалэ-
лэу, къуаджэу Козэт щыщэу Хъарэхъу Мэджыдэ аш
фэд. Ар мэкъумэшыши унэгъошко къихъухагъ.
Янэрэ ятэрэ сид фэдэ тофшэнэ алэ екъоу къахъыгъ,
чылэм щагъэлъапIэрэмэ ашыщыгъэх.

Хъарэхъу Мэджыдэ щыIэнныгъэ гъогу шлагъо къы-
лугъ. ЯнагъоокIэ ахэр къуаджэу Щындже щыщых.
1936-рэ ильесим Козэт къизэкошыжхэм Мэджыдэ
апэрэ классым исыгъ. Хэгъэгу зэошкор къизежээм
еджэнэр ыгъэтIылын фаеу хъугъагъэ. Сыда пIомэ,
янэ-ятэхэм IэпIэгъу афэхъун щыIагъэп. Мэджыдэ

колхозым хэхъэ ыкIи тракторым тесэу тофшэнэр
рөгъажъэ, ащ дыкыгъоу къалэу Краснодар дэт пчыхъэ
еджапIэм чэхъэ. Ар къызеухым якъуаджэ дэтыгъэ
колхозэу «18 партконференция» зыфиорэм икомсо-
мол организации ипащэу агъэнафа. Мы организаци-
ем поселкэхэу Яблоновскэр, Прикубанскэр, Новэр,
къуаджэу Козэт хахъэштыгъэх.

Мэджыдэ комсомолым хэт ныбжыкIэхэм тофшэн
чанэу зэрэзэхищагъэр районым ипащэхэм агу ри-
хыгъ. Ащ къыхэкIэу колхоз тхъаматхэр зыщагъэхъа-
зырыштыгъэхэ Краснодар дэт еджапIэм партием
ирайком егъакIо. Ар къыуухи къызегъээжэйм, Ста-
линным ыцIэ эзхыыре колхозэу къуаджэу Нэтыхъуае
дэтым агрономэу тофшэн щыригъэжэйг. 1959 —
1960-рэ ильесхэм нэтыхъуаехэм лэжъыгъэ бэгъуагъэ
къахъыжъыгъагъ. Ащ илахьышу хишыхъагъ агроном
ныбжыкIэм. Ау янэ-ятэхэр язакъоу унэм къызэри-
нахъэхэм къыхэкIэу а тофшэным къылукIыжы, 1961-
рэ ильесим къыщегъэжъагъэу 1983-м нэс Краснодар

мэшIокугъогу станцием тоф щишиагъ. Нэужым
совхозэу «Адыгейский» зыфиорэм икъутамэу Козэт
дэтым гъэйорышакIо ишыкIагъэти къельэухи, чылэм
къащэжыгъ. Пенсием оклофе Мэджыдэ зыхэт кол-
лективыр къыфэрэзэу, агурылоу тоф адишиагъ.

Къоджэдэсхэм непэ къынзэсигъэм Мэджыдэ игу-
гуу дахэкIэ ашы. Ар къыушыхъатэу зы щысэ къэ-
схын. Тэхүтэмыхъуае укъикIэу Козэт укъакIо
зыхъукIэ мыжъошхохэр хэсэу гъогу къыдахъэштыгъ.
Хэгъэгу зэошхом ильэхъан ар акутэгъагъ. Мы тофым
ыгъэгумэкIэу Мэджыдэ ыуж ихы, икъоджэгъухэр
игъусэу, дэгъоу ыгъэцэкIэжыгъ. Джары непэ къы-
нзэсигъэм мы гъогум «Хъарэхъу Мэджыдэ игъогукIэ»
зыкIеджэхэрэр.

Непэ ар къытхэмийтижими, ащ лъэуж дахэу къы-
тэнагъэм игуу бэрэ цыфхэм ашыжы. Тхъэм
джэнэт лъапIэр къырет.

Хъодэ Сэфэр.

Футбол

«ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ» ЗИУГЬОИЖЬЫЩТ

Республикэм ифутбол клубэу «Зэкьошныгъэр» хэгъегум изэнэкьюкуу хэлажье, японэрэ купэу «Кыблэм» хэт. 2020 — 2021-рэ ильэс ешлэгүум иятонэрэ едзыгьо гъэтхапэмрагъэжьэшт. Ар кыдэлтыти, «Зэкьошныгъэм» итренер шыхыаэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Ешигоо Сэфэрбый гүшүэгүу тыфэхьуг.

— Щылэ мазэм иаужырэ мафэхэм «Зэкьошныгъэм» иешлаклохэм языгъэпсэфыгъо ухьтэ аухыщт. Клубым хэтхэм язлукэ тиэшт, — кытиуагь Ешигоо Сэфэрбый. — Аш үүж клубым кыхэнэшт иешлаклохэр, кэу тштэштхэр нахышыо зэдгэшштых. «Адыгэ макэм»

иеджаклохэм яупчэхэм джэуап къятыжыным нахь тыфэхьазырышт.

Адыгэ Республикэм щыщхэу чыпэ футболым иеджапэхэм ащаъесагъэхэр арых нахышыбэхъухэу «Зэкьошныгъэм» хэтхэр. Иашэ Анзор, Къонэ Амир, Хъайтар Руслан, Делэктю Аскэр,

Шыхъэлэхъо Амир, Хъуакло Тлахьир, Юрий Манченкэр, Дыхъу Тимур, фэшъхъафхэри «Зэкьошныгъэм» щешлэх. Гъунэгъу Краснодар краим щапугъэ калэхери командэм кырагъеблэгъагъэх.

Зы ильэскээ зэкэри ешлэх дэгъу зэрэмхъуштыр тэшэ.

«Зэкьошныгъэм» инеушрэ мафэ нахышыу зэрэхъущтим непэ тегупшысэ. Ешлэх дэгъу ухуным фэшлэх болыр лъэшэу угурхын фаеу Ешигоо Сэфэрбый елтиштэ. Ныбжыкэ шлагъохэр тиэх, зыкызызэуахын алъэкыщтэу, футболым цэргээ щыхъунхэу тэгүгээ.

Дзюдо

Мыекъуапэ кызэрэхахыгъэм тэгъэгушю

Ильэсыкээу тызыхэхъагъэм Урысыем, 1екыб хэгъэгүхэм дзюдомкэ зэнэкьюкуу гъешлэгъонхэр ашызэхашштых.

Урысые Федерацием дзюдомкэ изэнэкьюкуу йоныгъом и 23 — 26-м Мыекъуапэ щыклошт. Клалэхэри, пшъашъэхэри хэгъегум изэлукэгъухэм ахэлжэшштых.

Адыгэ Республикэм икъэлэ шыхыаэу Мыекъуапэ Урысые къералыгъохом кызэрэхахыгъэм мэхъянэ ин илэу тэлтиштэ.

Мыекъуапэ ыцэ кыралоным ыпэкэ зэхэшаклохэм кыдальтыгъэр бэ. СССР-м изаслуженнэ

тренерэу, Москва хэкум дзюдомкэ ипрезидент иалэрэ гуадзэу, Адыгэим иныбджэгъушоу Авель Кацаценковым кызэрэтиуагъэу, Адыгэ Республикэм испорт псэуальхэм хэхъонигъэ инхэр зэрэфэхъухэрэр, зэнэкьюкуу гъешлэгъонхэр зэрэхызэхахэрэр, хаклэххэм, зыгъэпсэфыгъэхэм язитет, нэмьык юфыгъохэр хэгъегум дзюдомкэ ипащхэм ашлэх. Республикэм иЛышхъээ

Къумпъыл Мурат, Правительствэм икъулыкъушлэхэм лъэшэу афэразэх.

— 2010-рэ ильэсэм Урысыем дзюдомкэ и Кубок кыдэхыгъэным фэгъэхыгъэ зэнэкьюкуур Мыекъуапэ щыклошт, — кытуатэ Адыгэ Республикэм дзюдомкэ испорт еджапэу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм ипащхэм, Адыгэим изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ. — Спорт зэлукэгъу

Зэхэзыщагъэр ыкыи кыдэзыгъэкырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкэ Иофхэмкэ, 1екыб къералхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьрияэ зэхныгъэхэм ыкыи къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кэ заджэхэрэх тхъапхэу зипчыагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлхэр, шрифттыр 12-м нахь цыкынэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэх тхъгъэхэр редакцием зэкегъэкложых. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр: Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, радиокъэтынхэмкэ ыкыи зэлэхы-Иэсыкэ амалхэмкэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпэ гъэорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкэи
пчагъэр
4398
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 61

Хэутынным узьчи-кэлхэнэу щыт уахтэр Сыхытэр 18.00
Зыщаушихъятыгъэхэу уахтэр Сыхытэр 18.00

Редактор шыхыаэу
Дэрбэ Т. И.

Редактор шыхыаэу
игуадзэр
Мэцлээкъо
С. А.

Пшъэдэкыж зыхырэр секретарыр
Тхъаркъохъо
А. Н.